

e mahi nui ana i te mahi miraka kau, te nui o nga moni e puta ana i ia marama, i ia marama, ka hohoro te ea o nga reiti, ka whaimoni mo nga toa, ka whiwhi te nuinga o nga tangata o nga tai-tamariki i te mahi. Ara, ka kitea ka ea i tenei mahi tetahi wahi o te patai nui e takoto nei, "Ka whaiti nga whenua, ka pewhe? " Ko tetahi wahi hoki tenei o te whakautu o taua patai, ka whaiti ano nga toenga whenua, me whakawhaiti mai hoki te momo mahi paamu ki te mea e rite ana mo nga whenua ririki. I noho noa oti te Tainamana ka pai ki te mahi kaari kapeti? Kaore: engari na te ki o tona whenua i te tangata, ka akina ia kia kini i te mahi, e whanau mai ai i te eka whenua kotahi he oranga mo te rau tangata.

Na kei te whakahaeaera nga tikanga mo tenei mahi ki te takiwa o Ngati Porou, o te Whanau-a-Apanui. Kei te uia haeretia uga huarahi katoa mo te moni, mo nga kau, mo nga iari mirakatanga, mo te mahi o te whenua, mo nga huarahi e puta ai ki uga makete. Me ata takatau tenei mahi, he mea hou hoki ki nga Maori o era takiwa, kia timata ake ai kaore hoki he tahuritanga ki muri. Kei te mohiotia nga uauatanga o tera mehi, he ahakoa, kei te naua haere nga mea katoa.

Eo te hiahia o enei Iwi ma ratau ake a ratau na whare mahi pata, ma ratau ake nga kamupene, ko ratau ano hei kaupapa mo te mahi miraka kau. Tera e taea te punga ki runga ki nga whenua he moni hei hanga i nga whare, hei timata hoki, ko muri atu kei te kaha o nga tangata ki te miraka, kei te manawau, kei te manawaroa, kei te tupato. Ko tetahi wahi pea e uaua ana i nga ture ma te Paremata e tu nei e whakangawari.

NGA ATUA O TE IWİ MAORI.

NA IRA TAHU.

EPATAI ana a Mataira mo te ahua o nga atua o te Maori i te wa kahore ano te pakeha kia tae mai ki enei motu.

E Pa, he patai tika tau, otira he take nui, he take uaua, a ma wai hoki e whakaboki to patai? Kua ngaro hoki nga pu wananga o raurangi, kua kore nga whatu o te Whare wananga a nga koeke, kua heke ratau i Tahekerea ki te muriwai hou ki Rarohenga. I whakamarama mai a nehe ma i piki etahi ma te toi huarewa ki te Toi o nga rangi, ara ki to runga rawa o nga rangi tuhaha. Ka tae atu nga wairua o tenei ao ki reira, ka powhiritia mai e nga mareikura o roto o Rangiatae.

Manohi ano nga atua ririki, nga atua kahurakiraki nei, e abua marama ana ena. Engari i nga atua nūnū, me ata titiro tatau ki taua rōpu. Ko te mahi a nga tupuna he titiro ki nga mea kaha o te ao, me te whakatangata i ana mea, ara ka whakahuatia nga ingoa me te mea he tangata tenu. Na, kia whakamaramatia e au etahi o aua mea, kia kitea ona hangai tangi.

Tuatahi. Tenei atua a Tawhirimatea, e karakia nei nga kaumāna o nehe ra ki taua atua ia ratau i waho i te moana. Ko taua atua ko te hau tonu e pupuhi nei, ara ka kiia e nga